

ЦЕС підтримує прийняття закону «Про валюту» та пропонує його доопрацювання до другого читання

17 травня Верховна Рада прийняла у першому читанні законопроект «Про валюту» (№8152), який відкриває можливість для вільного руху капіталів і інтеграції України у сучасний глобальний світ, проте надає НБУ нічим не обмежені повноваження по подовженню чинних чи введенню будь-яких нових заборон і не гарантує захист іноземних інвестицій.

Україні потрібен новий ліберальний закон на заміну Декрету «Про систему валютного регулювання і валютного контролю», який приймався для боротьби з відтоком валюти при переході від планової до ринкової економіки ще у 1993 році. Через застаріле регулювання Україна ізольована від світових ринків капіталу, а компаніям складно інтегруватися в бізнес-ланцюжки ЄС.

Новий закон «Про валюту» через спрощення обміну та переказу валюти і транскордонного руху капіталів стимулюватиме бізнес-активність та інвестиції, відкриє Україні глобальний ринок фінансових послуг та позитивно вплине на економічне зростання.

При цьому, в законопроекті є недоліки, його варто доопрацювати під час підготовки до другого читання.

Зокрема, на нашу думку, слід **забезпечити такі норми:**

- НБУ повинен мати важелі дій в кризових ситуаціях. Тому одноосібне і миттєве введення валютних обмежень має залишатися його правом. Але ціна подовження цих обмежень для НБУ має зростати. Тимчасові антикризові заходи не мають перетворюватися на фактично безстрокові, коли НБУ боїться зняти обмеження через можливу критику в разі реалізації навіть малоймовірних ризиків. Ми вважаємо, що шляхом такого «збільшення ціни» може стати обов'язок погодити подовження обмежень із незалежним органом. Це може бути Рада НБУ, Кабінет міністрів України, РНБО або Верховна Рада. Строк дії заходів захисту не має перевищувати півроку, а подовження їх дії можливо лише двічі. Подовження дії заходів захисту на четвертий строк має бути заборонено мінімум на рік;
- До другого читання в законі варто прописати гарантію вільного виводу іноземних інвестицій та дивідендів. Саме валютні обмеження на вивід інвестицій – одна з причин низького їх притоку в Україну. В законі слід прямо заборонити НБУ вводити обмеження на репатріацію іноземних інвестицій та дивідендів за кордон;
- Зафіксувати право без ліцензій та додаткових дозволів відкривати рахунки за межами України для резидентів. Це спростить ведення міжнародного бізнесу та дозволить компаніям будувати надійні торгові відносини. Симетричний захід – вільне відкриття поточних рахунків в українських банках для нерезидентів-юридичних осіб - врегульований законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння залученню іноземних інвестицій», який знаходиться на підписі Президента. Для фізичних осіб потрібно запровадити вільне відкриття рахунків.

Ці норми – не виключення, а нормальна практика для країн сучасного світу та вимога директиви 88/361 ЄС², яку Україна зобов'язалася імплементувати в рамках Угоди про Асоціацію. Україна зможе підвищити свою позицію у індексах економічної свободи, легкості ведення бізнесу, легкості обміну та переказу валют. Наша країна займе місце поряд із центральноєвропейськими країнами-конкурентами, від яких зараз суттєво відстає, за індексами інвестиції та робочої сили.

[1] http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63668

[2] http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_182